

Izvedba minimalnih standardov za izdelavo OCPS – vprašanja pripravljavcev in izdelovalcev OCPS z ogovori MOPE

Vprašanje št. 1: Združevanje aktivnosti

Pri pripravi podrobnega procesnega načrta bi v sklopih B, C in D prosili za dovoljenje, da nekatere aktivnosti združimo.

SKLOP B

V sklopu B bi združili naslednji predstavitvi: predstavitev namena in ciljev OCPS celotni občinski upravi in delavnico z vodji oddelkov s poudarkom na prostoru in prometu. Spodaj kopirano iz minimalnih standardov za občine med 16.000 in 100.000.

Pojasnilo: gre za iste sogovornike in teme, ki se smiselno dopolnjujejo, zato se nam zdi tovrstno združevanje racionalno iz porabe časa občinske uprave ter samega potovanja na sedež predmetne občinske uprave.

B: VZPOSTAVITEV PROCESA

- 1 predstavitev namena in ciljev OCPS celotni občinski upravi (nujna prisotnost vsaj direktorja občinske uprave, vodij oddelkov/služb in predstavnikov področij prometa in urejanja prostora)
- zapisnik uvodnih medsektorskih aktivnosti (delavnica s prometnimi in prostorskimi načrtovalci ter sestanek z vsemi relevantnimi sektorji na občini)

SKLOP C IN D

Po izvedeni delavnici za oblikovanje vizije, je treba vizijo preveriti na 1-3 javnih razpravah s splošno javnostjo. Naše izkušnje kažejo, da ljudje hitro začnejo govoriti o izzivih in ukrepih, oziroma se ne zadovoljijo zgolj s pogovorom o viziji in ciljih razvoja prometa v občini, četudi je ta zelo relevanten. Ko ljudje enkrat začnejo govoriti o izzivih ali ukrepih, jih je veliko bolje, kot ustaviti, z njimi nadaljevati pogovor. Če bi pogovor o tem zavrnil, bi tvegali, da bi se ti udeleženci dogodkov za pripravo OCPS nehali udeleževati. Ker je ljudi z interesom za vključevanje v javne zadeve malo, še posebej v manjših občinah, se nam zdi to veliko tveganje s stališča nadaljevanja procesa vključevanja javnosti. Prav tako bi bilo nenavadno o izzivih (kot delu analize stanja – percepcija izzivov na področju prometa s strani javnosti) govoriti dvakrat, torej ob viziji in še na posebni javni razpravi – običajen udeleženec bi imel pripombo, da je o tem z nami že govoril. Zato bi ti dve javni razpravi združili.

Če pojasnim na primeru občine, ki ima med 16.000 in 100.000 prebivalcev. Nekje v drugem delu sklopa C bi opravili dve daljši javni razpravi, v različnih delih občine. Prvi del obeh javnih razprav bi bil namenjen potrditvi/zavrnitvi vizije in rangiranju ciljev. Drugi del javne razprave bi bil namenjen opredelitvi in prioritizaciji ključnih izzivov, razdeljenih po stebrih mobilnosti. Torej bi imeli namesto dveh JR v sklopu C in dveh JR v sklopu D izvedli dve dvojni javni razpravi. Poročili dveh javnih razprav o viziji in ciljih (SKLOP C) bi združili v eno poročilo o viziji in ciljih, poročili dveh javnih razprav o izzivih (analiza stanja – SKLOP D) bi prav tako združili v eno poročilo o izzivih. Hkrati bi imeli dve (2) listi prisotnosti, prvo za prvo dvojno razpravo in drugo za drugo dvojno razpravo. Na vsaki podpisni listi bi bilo jasno navedeno, da so bili podpisniki udeleženi na dveh/dvojnih javnih razpravah, vsaka podpisna lista bi bila nato priložena dvakrat; enkrat poročilu v SKLOPU C in drugič poročilu v SKLOPU D.

Tretjo javno razpravo iz sklopa D bi izvedli digitalno, v obliki vnašanja izzivov na spletni zemljevid. Poročilo te javne razprave bi integrirali v poročilo fizičnih javnih razprav o izzivih – analizi stanja.

SKLOP C: ORIS ŽELENEGA STANJA

- 2 javni razpravi s fizično prisotnostjo udeležencev za predstavitev predloga vizije in ciljev (v različnih delih občine); ena od javnih razprav je lahko izvedena v digitalni obliki

SKLOP D: ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA

- vsaj 3 javne razprave s fizično prisotnostjo udeležencev (v različnih delih občine); ena od javnih razprav je lahko izvedena v digitalni obliki

Prosimo za soglasje za opisano izvedbo procesa priprave CPS.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 1:**

SKLOP B

Odgovor: Omenjene aktivnosti se lahko izvede na isti dan, vendar ob upoštevanju, da se izvede vse zahteve iz minimalnih standardov in se to transparentno poroča:

- *predstavitev namena in ciljev OCPS + sestanek z vsemi relevantnimi sektorji na občini – na primer kot prvi del dogodka (gre za bolj splošni del, namenjen vsem = namen, cilji, pregled vloge posameznih sektorjev, evidentiranje izzivov, priložnosti, pobud);*
- *delavnica s prometnimi in prostorskimi načrtovalci – na primer kot drugi del dogodka, na katerega so vabljeni tudi ostali predstavniki občine, nujno pa se ga udeležijo navedeni (gre za bolj strokovno ozki del, primarno namenjen dvema sektorjema). Tu je potrebno upoštevati, da so za delavnico potrebne predhodne priprave s strani navedenih načrtovalcev na občini.*

SKLOP C IN D

Odgovor: Omenjene javne razprave s splošno javnostjo iz sklopov C in D se lahko izvedejo skupaj na način, kot je predlagano. Pogoji pa so:

- *da se izvede celotno število javnih razprav (v živo in/ali v digitalni obliki), določenih za posamezno velikost občine;*
- *da se upoštevajo vse zahteve iz minimalnih standardov glede udeležencev/vabljenih na javne razprave (četrtne skupnosti, manjši kraji, fokusne skupine) – glede na velikost obravnavane občine;*
- *da se na vsaki izmed njih (v živo in/ali v digitalni obliki) dejansko obravnavajo tako vizija in cilji kot tudi izzivi in priložnosti – z jasnimi ugotovitvami in zaključki v poročilu;*
- *da se vse javne razprave izvedejo v času od delavnice za oblikovanje vizije do zaključka analize stanja in se tudi poročajo v tem okviru – izvajalec naj izbere najbolj pregleden način, da bo sledljivo v procesu presoje kakovosti.*

- **Vprašanje št. 2: Pobuda za prilagoditev izvedbe minimalnih standardov**

Vljudno prosimo za dovoljenje za prilagoditev aktivnosti iz *Minimalnih standardov za izdelavo občinske celostne prometne strategije* v okviru izdelave Občinskih celostnih prometnih strategij.

Že leta se v praksi soočamo z nizkim interesom ljudi za udeležbo na klasičnih javnih razpravah. Še posebej mlajše generacije je z metodo klasične javne razprave težje zajeti. Ta fenomen nikakor ni le domena Slovenije, s tem se soočajo tudi ostale podobne evropske organizacije. Zaradi tega smo na IPOP pred nekaj leti začeli z razvojem novih metod participacije, katerih skupni imenovalec je, da potekajo v odprtem prostoru ter naslovijo nove javnosti, ki niso tipične v smislu udeležbe na javnih razpravah. Nove metode razvijamo skupaj z gledališčem Ana Monro, ki je eden največjih in

najpomembnejših uličnih gledališč v Sloveniji in širše. Z razvitimi metodami na sproščen in lahkoten način pristopamo do ljudi. Z dosedanja uporabo smo v različnih krajih v Sloveniji za različne namene zajeli javnosti, ki so bile do takrat večkrat prezrte oziroma jih je bilo izredno težko vključiti v participatorni proces.

Več o omenjenem sodelovanju: <https://ipop.si/2021/12/13/ustvarjanje-prostora-je-lahko-prijetno-in-zabavno/>

V procesu vključevanja javnosti v povezavi z OCPS v Mestni občini Ljubljana bi želeli javne razprave izvesti v času gledališkega festivala Ane Desetnica (ki ga organizira gledališče Ana Monro) in bo potekal v prvih dneh julija 2024. Festival bo za razliko od prejšnjih izvedb povezoval središče Ljubljane in sosese v Šiški. Potekal bo na obeh prizoriščih ter s tem sam od sebe odprl vprašanje potovanja med središčem mesta in soseskami. Ob boku gledališkemu festivalu bi izvedli dve dvojni javni razpravi. Dvojna javna razprava pomeni, da bi dva dni festivala Ana Desetnica obiskovalce festivala vključili v javno razpravo na temo vizije in ciljev (Sklop C) ter javno razpravo na temo analize stanja (Sklop D). Na prvi izbran dan festivala bi izvedli dve javni razpravi (Sklop C in D), prav tako bi na drugi izbran dan festivala izvedli dve razpravi (Sklop C in D). Ob tem bi manjkajočo javno razpravo za vizijo in eno manjkajočo za analizo stanja izvedli digitalno, ter tako vključili še druge javnosti. Četrto, manjkajočo javno razpravo iz sklopa D (analiza stanja) bi izvedli na klasičen način. Menimo, da na tak način nihče ne bi bil izključen iz procesa vključevanja in sodelovanja. S tem bi sicer prišlo do manjših zamikov oziroma časovnih premikov izvajanj različnih sklopov, saj bi upoštevali predviden termin izvedbe festivala Ana Desetnica, vendar pa bi ohranili potek vizija in cilji – analiza stanja – strateška vodila – ukrepi: menimo, da proces priprave strategije zaradi tega nikakor ne bi bil slabši. Dopolnimo možnost da bi, v primeru dobrih izkušenj s tovrstnimi javnimi razpravi, na podoben način izvedli še kakšno javno razpravo v drugi četrtini skupnosti. Prosimo za dovoljenje, da javne razprave iz sklopa C in D izvedemo na zgoraj opisan način.

V nekaterih občinah izvajajo aktivnosti, ki so zelo primerna podlaga za izvedbo razstave, ki je predvidena v Sklopu C. Na primer, v eni izmed občin za katero pripravljamo OCPS bodo ureditve s poudarkom na trajnostni mobilnosti predmet arhitekturnega seminarja. Ker bodo te ureditve vizualizirane, bi bila to dobra osnova za razstavo. Ker se seminar konča pozno pomladi, bi izvedli razstavo kasneje, ko bi Sklop D že zaključili. Kljub temu menimo, da bi se s to razstavo bolj približali namenu – promociji trajnostne mobilnosti na primeru izbrane občine, kot s pripravo in izvedbo popolnoma nove vzporedne razstave. Prosimo za dovoljenje, da razstavo izvedemo v drugem sklopu priprave OCPS.

- Odgovor MOPE na vprašanje št. 2:

Kot je bilo poudarjeno že na usposabljanju za pripravo OCPS, je dovoljeno nekatere korake izdelave OCPS spremeniti, če se to izkaže za smiselno, saj ima vsaka občina in vsak postopek priprave dokumenta svoje specifike (že uveljavljene dogodke, način dela, participacije, krajevne posebnosti...).

Soglašamo z vašimi predlogi za prilagoditev aktivnosti. Menimo, da je iskanje sinergijskih učinkov in uveljavljenih/uspešnih pristopov zelo dobrodošlo.

- **Vprašanje št. 3: Preveritev dikcije delavnica**

Preverjamo dikcijo iz Minimalnih standardov za OCPS (6.000 d 16.000 prebivalcev). V okviru sklopa A je predvideno *poročilo, ki zajema tudi zapisnik delavnice o predstavitvi namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu*. Občinski sveti se sestajajo na sejah, kjer sledijo formalnemu protokolu, tako da to bi težko imenovali delavnica. Če gre samo za neko obvestilo pod npr. točko razno, potem bi to šlo, v trenutku ko to postane točka na dnevnem redu pa je podvržena protokolom odločanja in to pomeni zasedanje pristojnih odborov, gradivo itd. Skratka, stvar postane precej komplicirana. Kako boste to tolmačili, seja občinskega sveta = delavnica? Ločene delavnice je skoraj nemogoče pričakovati.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 3:**

Strinjamo se, zapis je malce neroden. Mišljena je predstavitev, ki je predstavljena v poročilu. Pomembno je, da ni to samo kratka omemba priprave OCPS na seji. Treba je imeti predstavitev, na kateri se občinskim svetnikom podrobneje razloži namen, cilji, postopek priprave. In predvsem to, da želimo njihovo sodelovanje in spremljanje priprave, saj bodo na koncu oni tisti, ki bodo dokument potrdili. To je nujno v izogib situaciji, da bodo na koncu ob sprejemu dokumenta apriorno proti, ker ne bodo vedeli, za kaj gre oz. je bilo narejeno brez njih.

- **Vprašanje št. 4: Preveritev možnosti predstavitve namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu**

Pri aktivnosti Predstavitev namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu zaradi dinamike in posebnosti sklicev občinskih svetov se pri nekaterih občinah soočamo s težavo, da predstavitev na redni občinski seji ni možna skladno z delovnim in časovnim načrtom. Ponekod so seje občinskega sveta, na katerih bi lahko izvedli predstavitev, predvidene šele konec junija (vprašanje podano 29. 4. 2024).

Ker želimo z aktivnostmi čim bolj slediti časovnici nas zanima, ali lahko namesto predstavitve na redni občinski seji organiziramo korespondenčno sejo s predstavitvijo ali izvedemo sestanek vodij svetniških skupin, ki bi seznanili svoje občinske svetnike.

- **Odgovor MOPE na vprašanje št. 4:**

Nikjer ni zahtevano, da izvedete predstavitev namena in ciljev OCPS županu in občinskemu svetu na redni občinski seji. Ta korak bi bilo sicer smiselno opraviti v fazi odločitve, ali sploh izdelati OCPS, saj je politična podpora ključna za sprejetje in izvajanje OCPS. Na osnovi česa pa se je občina odločila, da bo OCPS izdelala? Sicer se lahko najdemo v situaciji, da se OCPS izdelava, pa odločevalci v resnici niso naklonjeni preobrazbi prometnega sistema oz. spreminjanju potovalnih navad v občini. Odločevalce je vsekakor potrebno ozavestiti, torej je politikom potrebno predstaviti koristi celostnega prometnega načrtovanja, možnosti financiranja ukrepov, dobre prakse drugih občin, tujine....

Kot rečeno, se koraki lahko zamenjajo, zato ni prepozno, da ga izvedete, oblika predstavitve pa prilagodite na način, da boste imeli res zagotovljeno politično podporo, saj boste imeli sicer težave s sprejetjem in izvajanjem OCPS (ne pozabimo na obveznosti poročanja 7 let po sprejemu OCPS).

- Vprašanje št. 5: Združevanje aktivnosti

Konkretno nas zanima, ali lahko združimo:

- 2 javni razpravi iz sklopa C (Oris zelenega stanja) za predstavitev vizije in ciljev ter
- 3 javne razprave iz sklopa D (Analiza obstoječega stanja)

v tri dogodke-razprave (na različnih koncih občine; pri čemer je ena od razprav lahko izvedena v digitalni obliki). Na teh treh dogodkih bi torej obravnavali tako vizijo in cilje, kot tudi analizo stanja.

Smiselno se nam zdi npr. tudi, da se npr. v okviru sestava širše deležniške skupine na delavnici o oblikovanju vizije in ciljev iz sklopa C opravijo tudi:

- 25 intervjuji s ključnimi deležniki iz sklopa D ter
- delavnica o opredelitvi in prednostnih izzivih in priložnosti ter prioritet in ciljnih vrednosti, ki je prav tako predvidena v sklopu D.

Po izkušnjah, ki jih imamo iz CPS prve generacije namreč s prevelikim številom dogodkov in razprav, vnema za udeležbo in sodelovanje na tovrstnih dogodkih upada, česar si ne želimo.

Prav tako stremimo k racionalnosti postopkov. Zato želimo, kjer se nam to zdi smiselno, dogodke združevati, saj menimo, da bo uspeh tako večji.

- Odgovor MOPE na vprašanje št. 5:

Omenjene javne razprave s splošno javnostjo iz sklopov C in D se lahko izvedejo skupaj pod naslednjimi pogoji:

- *da se izvede celotno število javnih razprav (v živo in/ali v digitalni obliki), določenih za posamezno velikost občine;*
- *da se upoštevajo vse zahteve iz minimalnih standardov glede udeležencev/vabljenih na javne razprave (četrtne skupnosti, manjši kraji, fokusne skupine) – glede na velikost obravnavane občine;*
- *da se na vsaki izmed njih (v živo in/ali v digitalni obliki) dejansko obravnavajo tako vizija in cilji kot tudi izzivi in priložnosti – z jasnimi ugotovitvami in zaključki v poročilu;*
- *da se vse javne razprave izvedejo v času od delavnice za oblikovanje vizije do zaključka analize stanja in se tudi poročajo v tem okviru – izvajalec naj izbere najbolj pregleden način, da bo sledljivo v procesu presoje kakovosti.*

Torej bi namesto dveh javnih razprav s fizično prisotnostjo udeležencev v sklopu C in dveh javnih razprav s fizično prisotnostjo udeležencev v sklopu D izvedli dve dvojni javni razpravi s fizično prisotnostjo udeležencev. Poročili dveh javnih razprav o viziji in ciljnih (SKLOP C) bi združili v eno poročilo o viziji in ciljnih, poročili dveh javnih razprav o izzivih (analiza stanja – SKLOP D) bi prav tako združili v eno poročilo o izzivih. Hkrati bi imeli dve (2) listi prisotnosti, prvo za prvo dvojno razpravo in drugo za drugo dvojno razpravo. Na vsaki podpisni listi bi bilo jasno navedeno, da so bili podpisniki udeleženi na dveh/dvojnih

javnih razpravah, vsaka podpisna lista bi bila nato priložena dvakrat; enkrat poročilu v SKLOPU C in drugič poročilu v SKLOPU D.

Tretjo javno razpravo iz sklopa D boste izvedli digitalno. Digitalno lahko izvedete tudi eno od dveh javnih razprav iz sklopa C v primeru, da je ne boste izvedli raje skupaj z razpravo sklopa D s fizično prisotnostjo udeležencev.

Na delavnici o oblikovanju vizije in ciljev iz sklopa C predlagate izvedbo 25 intervjujev s ključnimi deležniki iz sklopa D. Intervjujev ne morete izvesti v okviru same delavnice, lahko pa se z nekaterimi udeleženci delavnice dogovorite, da po zaključeni delavnici ostanejo na voljo za intervjuje in s tem izvedete nekaj od predvidenih 25 intervjujev.

Na delavnici o oblikovanju vizije in ciljev iz sklopa C predlagate izvedbo delavnica o opredelitvi in prednostnih izzivih in priložnosti ter prioritet in ciljnih vrednosti, ki je prav tako predvidena v sklopu D. V minimalnih standardih v sklopu D to ni mišljeno kot delavnica, temveč aktivnost, ki se zaključi s poročilom.